

na odkup budov, potřebných pro zřízení dotčených ulic. Na tuto výhradu reagovalo žal. min. v odst. ad B) II—7 nař. rozhodnutím tím, že odkázalo především všeobecně na předpisy v tomto směru platné. K tomu pak dodalo, že železniční správa jest podle koncesního statutu § 10 lit. c) povinna nahraditi dotčené komunikace, ale jen v rozměrech a způsobu provedení nynějšího stavu, a že není tedy povinna přihlížeti k budoucím poměrům a míti nějakou účast na nákladech, které by nastaly v budoucnosti zlepšováním místních komunikačních poměrů v ulicích sousedících s nádražím. Hledíc k podnětu, který zavedl žal. min. příčinu k tomu, že se o řečené otázce vyjádřilo, k souvislosti, v níž se tak stalo, a k obsahu tohoto vyjádření, jež učiněno bylo u příležitosti udělení stav. povolení, jest oprávněn úsudek, že žal. min. projevilo v uvedené části nař. rozhodnutí toliko svůj právní názor na výhradu náhradního nároku, který město z titulu teprve budoucí úpravy a zřízení ulic proti železniční správě hodlá uplatniti. Projev právního názoru sám o sobě nezakládá však — jak nss již opět vyslovil (srov. na př. Boh. A 2001/23) — žádných právních účinků proti straně, jež by mohly nabýti proti ní moci práva. Strana nemůže proto námitky proti právnímu názoru úřadu uplatňovati stížností k nss-u podle § 2 zák. o ss. O tom, že žal. min. nemělo ani v úmyslu v provedeném řízení stavebním jednati o nějakých náhradách komunikací, svědčí také jeho výnos z 30. prosince 1929, jímž nařízeno bylo projednání předloženého projektu na přestavbu nádraží. V něm jest totiž vysloveno, že předmětem jednání při adm. pochůzce nebude zřízení nových komunikací uličních, spojujících nádraží s městem. Stížnost vyciřuje do jisté míry sama, že uvedené vyjádření žal. min. není součástí judikátního obsahu nař. rozhodnutí, když je označuje jako výrok předčasný. Obrací-li se však přes to proti němu, činí tak zřejmě jen z opatrnosti diktované obavou, aby někdy budoucně při uplatnění náhradního nároku, který si vyhradilo, nebylo jí namítáno, že o něm bylo již v nař. rozhodnutí negativně rozhodnuto. Z těchto úvah dospěl nss k závěru, že projev žal. úřadu o řečené výhradě, učiněné stěžujícím si městem, nelze pokládati za nějaký autoritativní negativní určovací výrok judikátní povahy, schopný právní moci, jinými slovy, že není možno kvalifikovati jej jako rozhodnutí neb opatření správního úřadu ve smyslu § 2 zák. o ss, nařikatelne stížností u nss. Námitky proti němu čelící nutno proto odmítnouti jako nepřipustné.

Č. 10.440.

Řízení správní (Slovensko): I. O podmínkách obnovy řízení podle § 10 zák. čl. XX:1901. — **Vyvlastnění:** II. Zásada § 364 o. z. o. platí mocí práva obyčejného též na Slovensku. — **Stavební právo (Slovensko):** III. Předpisy stav. statutů mají povahu zákonných omezení vlastnického práva ve smyslu § 364 o. z. o.

(Nález ze dne 24. března 1933 č. 5131.)

Prejudikatura: ad III. srovn. Boh. A 1955/23, 2912/23.

Věc: Petr V. ve S. proti zemskému úřadu v Bratislavě (za zúč. Jana Ď. adv. Dr. Em. Slabý z Prahy) o obnovu řízení ve věci stavební.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Výměrem okresního úřadu v Topolčanech z 25. listopadu 1925 bylo st-li nařízeno, aby ve svém dvoře zřídil řádnou jámu na hnůj, odpovídající přesně předpisům § 257 žup. stav. statutu a aby dosavadní hnojisko pod okny bytu Jana Ď. zrušil a zasypal. Podáním, učiněným u okresního úřadu dne 29. září 1927, domáhal se st-l obnovy řízení v této záležitosti. Žádosti té okresní úřad výměrem z 24. října 1927 nevyhověl z důvodu, že nebyla podána ve lhůtě jednoho roku, stanovené v § 10 odst. 3 zák. čl. XX:1901, ježto příkaz k odstranění hnojiště byl doručen st-li 2. prosince 1925, žádost o obnovu řízení došla však na okresní úřad teprve 29. září 1927.

Rekurs st-lův, v němž namítal, že jednorozční lhůtu nezmeškal, poněvadž se o příkazu okresního úřadu 25. listopadu 1925, který mu nebyl doručen, dověděl od svého právního zástupce teprve za řízení přestupkového dne 20. září 1927, župní úřad v Nitře rozhodnutím z 10. března 1928 zamítl, a když rozhodnutí to bylo nálesem nss-u ze 3. ledna 1930 č. 23.779/29 pro vadnost řízení zrušeno, rozhodl zemský úřad v Bratislavě dne 27. srpna 1930 o rekursu st-lově znovu a opětně jej zamítl.

Proti tomuto novému rozhodnutí směřuje stížnost, o níž nss uvážil:

Především jest poznamenati, že zamítavý výměr okresního úřadu o žádosti st-lově za obnovu řízení byl vydán před 1. červencem 1928, a že tudíž o opravném prostředku proti němu podaném bylo ve smyslu § 133 správního řádu č. 8/28 rozhodnuto nikoli podle nových ustanovení o obnově řízení v §§ 86—89 tohoto správního řádu, nýbrž podle předpisů do té doby platných, t. j. na Slov. podle zák. č. XX:1901. Podle § 10 odst. 2 a 3 tohoto zák. článku mohlo býti o obnovu řízení žádáno, když strana po pravoplatném rozhodnutí hlavní věci zvěděla o takových důkazech, pro meritum otázky rozhodných, kterých nemohla bez své viny použití v řízení hlavním, žádost ta musela býti však podána do jednoho roku ode dne vyhlášení neb doručení pravoplatného konečného rozhodnutí.

Ve sporném případě odůvodnil st-l svou žádost za obnovu řízení takto: Když okresní úřad vydal příkaz z 25. listopadu 1925, nebyl st-l s to, aby uvedl důkazy o tom, že hnojisko je na nynějším místě více než 32 roky. Důkazy ty byly provedeny až v přestupkovém řízení před okresním úřadem dne 20. září 1927 a je z nich zřejmo, že Jan Ď. si z bývalé maštale a komory zřídil jizbu a kuchyň a tak sám se k hnojisku st-le přiblížil. To se nemůže státi na úkor silnějšího práva st-lova, chráněného §em 272 žup. stav. statutu; utrpěl-li tedy Jan Ď. v ohledu veřejného zdravotnictví nějakou újmu, je to následek jeho dřívější neopatrnosti, že stavěl při hnojisku st-lovu a proto nemá práva žádati, aby st-l hnojisko odstranil.

Žal. úřad v důvodech nař. rozhodnutí nejprve praví, že st-l neuvedl ve své žádosti žádných takových okolností, které by obnovu řízení odůvodňovaly, a to — jak je zřejmo z jeho dalších vývodů — proto, že pozdější získání důkazů o tom, že sporné hnojisko je na nynějším

místě více než 32 roky, nemůže na věci nic měnit vzhledem k předpisu § 257 stav. statutu, který přesně určuje, kde může být hnojisko umístěno, a ježto ani dlouholetým vydržením nezíská nikdo práva ukládati svůj hnůj způsobem zdravotně závadným, jak je tomu podle nepopřehého zjištění okresního úřadu zde. Pokud se týče § 272 stav. statutu, jehož se st-l ve své žádosti o obnovu řízení dovolal, podotčeno v nař. rozhodnutí, že tento předpis se vztahuje výslovně jen na budovy (stavební objekty), hnojisko v obci IV. třídy však že není budovou.

Stojí tedy žal. úřad na stanovisku, že ustanovení § 257 stav. statutu, ve kterém se určuje, kde a jak mají být hnojové jámy zřízeny, má platnost i na hnojisko st-lovo bez ohledu na to, jak dlouho na dosavadním místě jest. Proti tomuto právnímu názoru, v napadnutém rozhodnutí jasně vyslovenému, soudní stížnost nebrojí.

Podle obsahu stížnosti brání se st-l proti zamítnutí své žádosti za obnovu řízení ze svrchu uvedených důvodů toliko tím, že stav. úřad neměl udělovati Janu Ď. povolení k přeměně maštale a komory na byt a dále, že je nezákonné, když na základě stav. statutu se ruší soukromé právo st-lovo, založené na právu vlastnickém a na vydržení, ježto stav. statut není oprávněn zákon měnit. Námitky tyto neshledal nss důvodnými.

Vztahuje-li se totiž — jak bylo v nař. rozhodnutí vysloveno a není stížností popřeno — § 257 stav. statutu na sporné hnojisko st-lovo, pak je pro posouzení meritorní otázky, může-li hnojisko to na dosavadním místě zůstat, rozhodným jedině tento předpis, a nezáleží na tom, byla-li Janu Ď. přeměna býv. maštale a komory na byt povolena právem či zda se tak z ohledů zdravotních státi nemělo.

Mylné je dále také, spatřuje-li st-l v nepovolení žádané obnovy řízení z důvodu právě cit. § 257 stav. statutu nezákonný zásah do svého práva, založeného na právu vlastnickém a na vydržení.

Podle zásady § 364 o. z. o., které se dostalo mocí obyčejového práva platnosti i na Slov. (Raffay: A Magyar Magánjog Kézikönyve, § 127 č. 8), lze právo vlastnické vykonávati vůbec jen potud, pokud se tím ani nezasahuje do práv jiného, ani nevystupuje z mezí, stanovených v zákonech k zachování a podpoře obecného dobra. Pro výkon práva vlastnického k pozemku jeho zastavením stanoví na území Slov. obmezení ta stav. řády (statuty), vydané býv. municipii na základě oprávnění, daného jim zák. čl. XXI:1886 (§ 3). Mají tudíž předpisy těchto stav. řádů (statutů) povahu omezení zákonných ve smyslu svrchu vytčené zásady, která jsou vlastnickému právu k pozemku již inherentní, takže právo to lze jen v těchto mezích vykonávati. Nemůže proto vlastník pozemku s úspěchem odporovati nařízení úřadu, opřehému o pozitivní předpis stav. řádu (statutu), z důvodu, že se mu tím znemožňuje pozemek podle své vůle stavebně využíkovati (srovn. Boh. A 1955/23, 2912/23 a j.).

Pokud jde o namítané domnělé vydržení práva na ponechání hnojiska v místě dosavadním, přehlíží stížnost, že tu jde o záležitost práva veřejného, kde neplatí soukromoprávní instituty promlčení a vydržení, a že tudíž tvrzené st-lovo právo nemůže být založeno sebe déle trvajícím stavem skutečným, který, není-li výslovného ustanovení opačného, v oboru práva veřejného účinků pravotvorných vůbec nemá.

Nelze-li podle toho, co řečeno, okolnosti, uváděné v žádosti st-lově pro obnovu řízení, charakterisovati jako důkazy, které by byly pro meritum otázky rozhodné, pak schází již proto jeden z nezbytných předpokladů obnovy řízení dle § 10 zák. čl. XX:1901, a není tedy nezákonným, když žal. úřad obnovu nepovolil. Tím odpadla pro nss nutnost, aby se zabýval ještě také námitkou stížnosti, namířenou proti zjištění nař. rozhodnutí, že doručení výroku okresního úřadu st-li dne 2. prosince 1925 jest dokázáno potvrzením obecního doručovatele v doručence, neboť, i kdyby toto zjištění nebylo správné nebo spočívalo, jak stížnost vytýká, na řízení vadném, nemohl by tím uvedený důvod první, k zamítnutí žádosti o sobě již postačitelý, býti otřesen.

Č. 10.441.

Pojištění pensijní: Podléhá pojistné povinnosti podle zák. č. 1 ř. z. z r. 1907 zahradnický pomocník na velkostatku?

(Nález ze dne 25. března 1933 č. 4850.)

V ě c: Tomáš B. v B. proti ministerstvu sociální péče o pensijní pojištění.

V ý r o k: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

D ů v o d y: Výměrem ze 17. listopadu 1927 rozhodla zsp v Praze na základě § 64 a) odst. 2 cís. nař. z 25. června 1914 č. 138 ř. z. k st-lově žádosti, že st-l ve svém zaměstnání u Jana Sch., velkostatkáře v H., byl od 1. ledna 1909 do 30. června 1920 povinen pojištěním podle zák. ze 16. prosince 1906 č. 1 ř. z. z r. 1907 a cís. nař. z 25. června 1914 č. 138 ř. z., poněvadž bylo šetřením zjištěno, že byl zaměstnán jako zahradnický příručí tímto způsobem: Byl činný jako dozorčí orgán jednak při různých pracích lesnických, jako kácení dříví nebo vysazování kultur, jednak při pracích zahradnických i odborných. K pracím přiděleného dělnictva dozíral, pokyny mu udílel, práci přiděloval a mzdu vyplácel; vedle toho obstarával i výplatu dělnictva hospodářského, podle potřeby dozíral i k jeho pracím při mlácení nebo při česání chmele, spolupůsobil při odhadech ovoce pro dražební nebo nabídkové prodeje, prováděl různé písemné záznamy, jako vedení rejstříku obilního, pícího a mléčného; sám manuálně buď vůbec nebo převážně nepracoval, pokud se jednalo o vlastní odborné práce zahradnické; mzda mu byla vyplácena měsíčně, charakter úřednický mu však nepříslušel. Celkovou jeho činnost ve sporné době lze hodnotiti jako převážně dozorčí, pokud se týče duševní, zakládající pojistnou povinnost podle § 1 cit. zák. a cís. nařízení.

K odvolání, jež z tohoto rozhodnutí podala Sch.-ská ústřední účtárna v Č. B., dalo min. soc. péče provéstí o způsobu st-lova zaměstnání rozsáhlé šetření, načež vydalo nař. rozhodnutí, jímž prohlásilo, že odvolání částečně vyhovuje a měníc rozhodnutí zsp-é vyslovuje, že st-l v době od 1. ledna 1909 do 1. října 1914 nepodléhal pensijnímu poji-